

**Zagadnienia kluczowe dla zrównoważonego rozwoju w perspektywie wdrażania RPO
dla województwa mazowieckiego na lata 2014-2020**

**-analiza założeń do RPO woj. mazowieckiego 2014+
Patrycja Romaniuk, Polska Zielona Sieć
Warszawa, 11.03.2013**

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ W RAMACH SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU
WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Zagadnienia kluczowe dla zrównoważonego rozwoju - Polska Zielona Sieć

- bioróżnorodność (ochrona przyrody, edukacja ekologiczna)
- zrównoważony transport (miejski, kolejowy, rowerowy)
- zarządzanie odpadami & ściekami
- efektywność energetyczna & odnawialne źródła energii

Cel 1: Wspieranie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji

Komentarz:

Bezpośrednio nie jest wspomniany żaden z 4 obszarów.

Pośrednio: nadrabianie zaległości technologicznych czy współpraca biznesu z sektorem nauki mogą wesprzeć np. zrównowazony transport

Powinny zostać wspomniane eko-innowacje, np. innowacje sprzyjające oszczędności energii czy wykorzystania zasobów.

Cel 2: Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości technologii innowacyjno – komunikacyjnych

Komentarz:

Bezpośrednio nie jest wspomniany żaden z 4 obszarów.

Pośrednio, kwestie takie jak; zmniejszenie potrzeb transportowych, komunikacyjnych, popyt na transport - powinien to być element nowoczesnego zarządzania komunikacją.

Brak perspektywy holistycznej: powiązanie skutków socjologiczno środowiskowych zwiększenia dostępności a potrzeba przemieszczania się.

Cel 3: Podnoszenie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego oraz sektora rybołówstwa i akwakultury

Komentarz:

Bezpośrednio nie jest wspomniany żaden z 4 obszarów.

Głównie nacisk na internacjonalizację -może stanowić zagrożenie dla zachowania bioróżnorodności..

Modernizacja powinna być prowadzona „w kierunku sprostania najważniejszym wyzwaniom, takim jak zmiany klimatyczne, efektywność energetyczna, niedobór zasobów ..etc.” – nie jest jednak określone dokładnie w jaki sposób

Cel 4: Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach

Priorytety w ramach Celu 4:

- OZE (środki europejskie jako uzupełnienie funduszy prywatnych, termomodernizacja, aktywizacja przedsiębiorstw, wsparcie badań i rozwój OZE, budowanie zasobów ludzkich!, rozwiązania dotyczące innowacyjnego magazynowania energii)
- termomodernizacja (zarówno budynki użyteczności publicznej i mieszkalnictwo, zmniejszenie zapotrzebowania na energię, inteligentne sieci energetyczne, mikroźródła energii, inwestycje w publiczne oświetlenie i jednostki kogeneracyjne, wymiana czynnika grzewczego!, kryteria bazowe dla inwestycji)

Cel 4: Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach

Priorytety w ramach Celu 4:

- **Wsparcie dla smart grid i smart metering (lepsze opomiarowanie i racjonalizacja zużycia energii)**
- **zmniejszenie uciążliwości transportu w mieście (transport szynowy, komunikacja zbiorowa, kompleksowe inwestycje służące ruchowi pieszemu i rowerowemu obejmujące np. centra przesiadkowe, parkingi rowerowe, parkingi Park&Ride, udogodnienia dla ruchu pieszego i rowerowego)**

Cel 4: Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach

Komentarz:

- Cel sam w sobie cały poświęcony OZE i efektywności energetycznej
- UWAGA: woj. mazowieckie to region zaliczany do "bogaty" w UE (> 90% PKB) dlatego obowiązuje bardziej rygorystyczny niż dla pozostałych województw w Polsce, obowiązkowy mechanizm koncentracji tematycznej funduszy (tzw. ringfencing): co najmniej **20%** całkowitych środków z **EFRR** na szczeblu krajowym przeznaczone na 4 cel tematyczny!

Cel 5: promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem

Priorytety w ramach Celu 5:

- Zapobieganie powodziom
- Infrastruktura chroniąca przed skutkami klęsk żywiołowych

Komentarz:

- Nie wiemy jakie są konkretne plany w ramach inwestycji przeciwpowodziowych (jako adaptacja do zmian klimatu)
- Nie wspomina się o adaptacji do zmian klimatu w innych obszarach, np. w zakresie rolnictwa (np. susze)
- Brak całościowego / holistycznego podejścia: czy powyższe obszary inwestycji są jedyne i czy są najważniejsze ?
- Inwestowanie w to co dotychczas , brak rewizji zagrożeń

Cel 6: Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów

Priorytety w ramach Celu 6:

- Gospodarka wodno – kanalizacyjna
- Dostosowanie sektora odpadów do wymogów UE
- Ograniczanie negatywnych skutków zanieczyszczenia i hałasu
- Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego
- Ochrona różnorodności biologicznej

Komentarz:

- Bardzo ogólne założenia, właściwie brak wskazania któregoś z priorytetów, można włączyć edukację ekologiczną, brak myślenia holistycznego

Cel 7: Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych

Komentarz:

- Brak planów konkretnych inwestycji
- Kluczowe pytanie dotyczy proporcji finansowania: drogi czy promowanie zrównoważonych form transportu
- Kolej – powinna być zarówno wspomniana wymiana taboru jak i modernizacja linii, co istotne z powodu obecnego stanu linii kolejowych w Polsce.

Cel 8: Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników

Komentarz:

- Brak bezpośredniej wzmianki o 4 obszarach lub pośredniego nawiązania, jak Cel 8 mógłby w tych obszarach zadziałać
- Dokument nie wspomina o zielonych miejscach pracy, mimo, że unijne dokumenty kładą na to nacisk
- Znowu brak myślenia holistycznego; zielona gospodarka generuje miejsca pracy

Cel 9: Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem

Priorytety w ramach Celu 9:

- Wsparcie aktywnej integracji
- Ekonomia społeczna
- Poprawa dostępności do infrastruktury społecznej i zdrowotnej

Komentarz:

- Brak bezpośredniej wzmianki o 4 obszarach lub pośredniego nawiązania, jak Cel 9 mógłby w tych obszarach zadziałać.
- Szczególnie w kontekście ekonomii społecznej, warto włączyć priorytetyzację zielonych miejsc pracy

Cel 10: Inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie

Komentarz:

- Brak bezpośredniej wzmianki o 4 kluczowych obszarach lub pośredniego nawiązania, jak Cel 10 mógłby w tych obszarach zadziałać.
- Brak wzmianki o edukacji ekologicznej jako priorytetowej na każdym etapie nauczania.

Uwagi końcowe

- Dokument szeroko określa możliwości działania, ale na razie jest bardzo ogólny i nie podaje szczegółowych alokacji finansowych – nie wiemy jak się rozłożą priorytety, jeśli chodzi o poszczególne Cele
- Wielokrotnie wspomniana ekspertyza PZS / Bankwatch / Koalicji Klimatycznej, wykonana przez KAPE z 2012r. (cytowana np. na stronach 44, 87, 88) – warto dostarczać administracji konkretne rozwiązania
- Ewidentny brak holistycznej perspektywy, poszczególne Cele traktowane oddzielnie
- Partnerzy społeczni powinni się zaangażować w rzecznictwo aby finansowane były kluczowe obszary

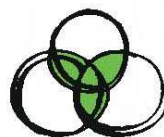

Dziękuję za uwagę!

Patrycja Romaniuk, patrycja.romaniuk@bankwatch.org, 603 640 268

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ W RAMACH SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU
WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć, ul. Sławkowska 12, 31-014 Kraków

Polska Zielona Sieć